

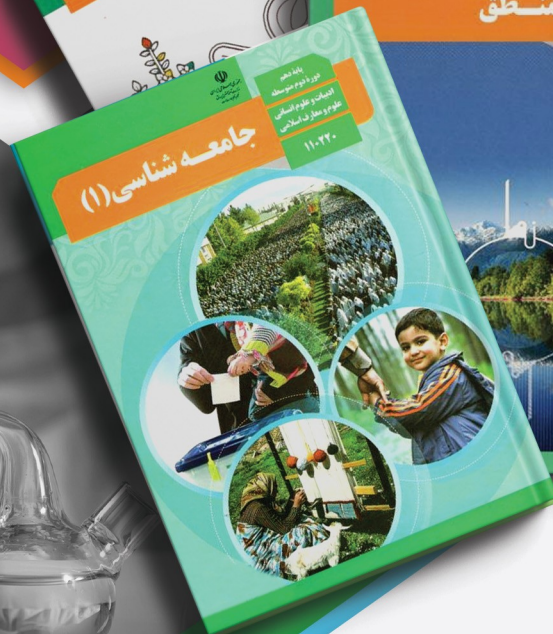
A

آزمون آزمایشی ۳ بهمن

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه دهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۵

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه‌دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

➡ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۶ گزینه دو، در روز جمعه ۱۰ بهمن ۱۴۰۴ برگزار می گردد.

➡ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➡➡ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➡ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۵ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

کارشناسان		طراحان		گروه ریاضی
سید مهدی عابدی	سید علی موسوی راد	سید امیرمحمد سیدشاکری	علی فرید	مسئول درس: علی افضل زاده دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری
علی صادقی	مانی خداپنده	سعید اکبرزاده	فرهاد فرزانی	مسئول درس: سعید اکبرزاده دستیار: هادی کاظم نژاد
حسین خواجوند	مانی خداپنده	امیدرضا پورحسینی		مسئول درس: سعید اکبرزاده دستیار: فرهاد فرزانی
پوپک مقدم		محمد خانگلدی		مسئول درس: ایمان اردستانی دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی
امیرحسین حریری	ایمان حسین زاده	علیرضا صحرایی	عباس مالکی	مسئول درس: حسین افسری دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی
کارشناسان		طراحان		گروه علوم
علی جوهری	میلاد حاتمی	منصوره رئیس دانا	سعید خورشیدی نسب	مسئول درس: بتول خواجه پور
نرگس حسینی		جواد ابادرلو	رضا بهنامی	مسئول درس: منصور داودوندی دستیار: ساناز دریکوندی
مریم گلی حسن لو		یوسف صباغی	محسن داودی	مسئول درس: سید حامد میرقادری دستیار: حسین سعادت
محمد احمدی		محمد علی توسلی فر	یاسر راش	مسئول درس: شکبیا کریمی
فرزانه صاعدی	حسن علی محمدی	فرزانه رجایی	عباس روزبهانی	
روزبه اسحاقیان				
کارشناسان		طراحان		گروه انسانی
محمدصادق حسام زاده	محمدصدرا حسینی	مینا پژنگ	هادی قورزایی	مسئول درس: محمدرضا پیرو دستیار: سپهر سالار کیا
علیرضا حیدری		محمدحسین صفایی	محمدرضا پیرو	مسئول درس: الهام رضایی دستیار: فاطمه صفری
مهدتاب شیرازی	هستی ناصح	علیرضا مختاری	الهام میرزایی	مسئول درس: سیده ضحی سکاکی دستیار: ثنا کاشیان
علی شکری	فاطمه یاری	نگین تربیتی	مهدی پارچه باف دولتی	مسئولین درس: پویا رضاداد محمدحسین حقیقت
فاطمه نظری	سارا حمزه	ولی برجی	سید محسن ماهینی	مسئول درس: سیده ساره زاهدی
مهدتاب شیرازی	صبا پهلوان	حمیدرضا قائد امینی	جوهر فرحات	مسئول درس: الناز گنج کار دستیار: الهه ریاحی نسب
مهدتاب شیرازی		آریا ذوقی	امینه کارآمد	مسئول درس: سعید رحیمیان دستیاران: محمدحسین خدام - فراز مختاری نژاد
مهدتاب شیرازی		مهسا اصغری	فاطمه نیتی	مسئول درس: امیر محمدبیگی دستیار: محمدرضا مبارکی
مهدتاب شیرازی		سیده ساره زاهدی	محسن سلیمانی	
ابوالفضل میرمحمدی	سپهر علی پور	فاطمه شریف زاده	محمدحسین خدام	
امیررضا علیرزاده		محسن انصاری		
کوثر رعدی		میترا چینی ساز	آیدانا رستمی	
		طاهره کریمی	محمدرضا مبارکی	
		علی محسنی	آرش بدری	

گروه ریاضی

مسئولین: سید شاکری

گروه علوم

مسئولین: محمد حسین کشانی

گروه انسانی

مسئولین: علی اکبر آخوندی

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

خوبه اینو بدونی

- اتحاد جمله مشترک:

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

- اگر x_1 و x_2 ریشه‌های یک معادله درجه دوم باشند، این معادله به صورت $(x-x_1)(x-x_2) = 0$ نوشته می‌شود.

جوابش اینه

چون ریشه‌های معادله $x_1 = -\frac{1}{2}$ و $x_2 = \frac{2}{5}$ هستند، بنابراین معادله درجه دوم به صورت زیر می‌باشد:

$$(x + \frac{1}{2})(x - \frac{2}{5}) = 0 \xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} x^2 + (\frac{1}{2} - \frac{2}{5})x - \frac{1}{5} = 0 \Rightarrow x^2 + (\frac{5-4}{10})x - \frac{1}{5} = 0 \Rightarrow x^2 + \frac{1}{10}x - \frac{1}{5} = 0$$

$$\xrightarrow{\times 10} 10x^2 + x - 2 = 0$$

اینجوری هم میشه

- در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر معادله دارای جواب باشد، آنگاه مجموع ریشه‌های معادله برابر با $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌هابرابر با $\frac{c}{a}$ است:

$$\begin{cases} x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \\ x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$$

مجموع ریشه‌های معادله برابر با $\frac{2}{5} - \frac{1}{2} = -\frac{1}{10}$ است. از طرفی چون مجموع ریشه‌ها برابر با $-\frac{b}{a}$ است، تنها گزینه‌ای که در آنبرابر با $-\frac{b}{a} = -\frac{1}{10}$ است، گزینه ۲ می‌باشد.

۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- در نمایش زوج مرتبی یک تابع، به ازای هر زوج مرتب مانند (a, b) ، تساوی $f(a) = b$ برقرار است.

جوابش اینه

طبق نکته و فرض سؤال، داریم:

$$\begin{cases} (\frac{4}{3}, \frac{4}{3}) \in f : f(\frac{4}{3}) = \frac{4}{3} \\ (-1, -\frac{3}{2}) \in f : f(-1) = -\frac{3}{2} \end{cases} \Rightarrow 3f(\frac{4}{3}) - 2f(-1) = 3 \times (\frac{4}{3}) - 2 \times (-\frac{3}{2}) = 4 + 3 = 7$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

۳- پاسخ: گزینه ۱

- ریشه هر معادله، در خود معادله صدق می‌کند.

- در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، $\Delta = b^2 - 4ac$ براساس علامت Δ می‌توان در وجود و تعداد ریشه‌های معادله درجه دوم اظهار نظر کرد:الف) اگر $\Delta > 0$ باشد، معادله دارای ۲ جواب است که عبارت‌اند از:

$$x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a}, \quad x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a}$$

ب) اگر $\Delta = 0$ باشد، معادله دارای یک جواب است، که آن را «ریشه مضاعف» می‌نامند:

$$x = -\frac{b}{2a}$$

پ) اگر $\Delta < 0$ باشد، معادله جواب ندارد.چون $x = -2$ یکی از ریشه‌های معادله است، آن را در معادله جایگذاری می‌کنیم و مقدار m را به دست می‌آوریم:

$$x = -2 \Rightarrow m(-2)^2 + (-2) - 6 = 0 \Rightarrow 4m - 8 = 0 \Rightarrow 4m = 8 \Rightarrow m = 2$$

اکنون با جایگذاری مقدار m در معادله، ریشه دیگر آن را پیدا می‌کنیم:

$$m = 2 \Rightarrow 2x^2 + x - 6 = 0 \Rightarrow \Delta = 1^2 - 4(2)(-6) = 1 + 48 = 49 \Rightarrow x = \frac{-1 \pm \sqrt{49}}{4} = \frac{-1 \pm 7}{4} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-1+7}{4} = \frac{3}{2} \\ x_2 = \frac{-1-7}{4} = -2 \end{cases}$$

بنابراین مجموع ریشه‌های معادله، برابر با $\frac{3}{2} - 2 = -\frac{1}{2}$ می‌باشد و گزینه ۱ پاسخ است.- در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر معادله دارای جواب باشد، آنگاه مجموع ریشه‌های معادله برابر با $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها برابر با $\frac{c}{a}$ است:

$$\begin{cases} x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \\ x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$$

پس از محاسبه مقدار m ، در معادله درجه دوم $2x^2 + x - 6 = 0$ ، مجموع ریشه‌ها برابر است با:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = -\frac{1}{2}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۳)

۴- پاسخ: گزینه ۲

- هر تابع به صورت $f(x) = mx + h$ ، یک «تابع خطی» نامیده می‌شود که در آن m شیب خط و h عرض از مبدأ آن است.- اگر تابع خطی f از دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$ بگذرد، شیب این خط از روابط زیر به دست می‌آید:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \quad \text{یا} \quad m = \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1}$$

تابع خطی f از نقطه $(2, 4)$ می‌گذرد، پس $f(2) = 4$ می‌باشد. با توجه به فرض سؤال، داریم:

$$f(x) = ax + b : \begin{cases} f(2) = 4 \Rightarrow f(2) = 2a + b = 4 \\ f(-1) = 2 \Rightarrow f(-1) = -a + b = 2 \end{cases}$$

حال یک دستگاه دو معادله و دو مجهول تشکیل داده و آن را حل می‌کنیم:

$$(-1) \times \begin{cases} 2a + b = 4 \\ -a + b = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a + b = 4 \\ a - b = -2 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع دو معادله}} 3a = 2 \Rightarrow a = \frac{2}{3}$$

با جایگذاری مقدار a در یکی از معادلات، مقدار b را به دست می‌آوریم:

$$-a + b = 2 \xrightarrow{a = \frac{2}{3}} -\frac{2}{3} + b = 2 \Rightarrow b = 2 + \frac{2}{3} = \frac{8}{3} \Rightarrow f(x) = \frac{2}{3}x + \frac{8}{3}$$

برای به دست آوردن محل برخورد تابع با محور طول‌ها، باید ضابطه تابع را برابر با صفر قرار دهیم:

$$f(x) = 0 \Rightarrow \frac{2}{3}x + \frac{8}{3} = 0 \Rightarrow \frac{2}{3}x = -\frac{8}{3} \Rightarrow x = \frac{-\frac{8}{3}}{\frac{2}{3}} \Rightarrow x = -4$$

تابع خطی f از نقاط $(2, 4)$ و $(-1, 2)$ می‌گذرد. ابتدا شیب خط را محاسبه می‌کنیم:

$$m = \frac{4 - 2}{2 - (-1)} = \frac{2}{3}$$

با جایگذاری یکی از نقاط در ضابطه تابع، مقدار h را به دست می‌آوریم:

$$f(x) = \frac{2}{3}x + h \xrightarrow{f(2)=4} 4 = \frac{2}{3} \times 2 + h \Rightarrow 4 = \frac{4}{3} + h \Rightarrow h = 4 - \frac{4}{3} = \frac{8}{3} \Rightarrow f(x) = \frac{2}{3}x + \frac{8}{3}$$

برای به دست آوردن محل برخورد تابع با محور طول‌ها، باید $f(x) = 0$ باشد، پس داریم:

$$f(x) = 0 \Rightarrow \frac{2}{3}x + \frac{8}{3} = 0 \Rightarrow x = -4$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۱)

۵- پاسخ: گزینه ۴

اگر رابطه بین x و y را $(x$ متغیر مستقل) به صورت جدولی و زوج مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد.

چون $\sqrt{4} = 2$ است، پس مؤلفه دوم زوج مرتب‌های $(\sqrt{4}, 2)$ و $(2, m^2 - 7)$ باید با هم برابر باشند:

$$m^2 - 7 = 2 \Rightarrow m^2 = 9 \Rightarrow m = \pm 3 \xrightarrow{m \in \mathbb{N}} m = 3$$

از طرفی مؤلفه دوم زوج مرتب‌های $(7, \frac{m+6n}{5})$ و $(7, n+4)$ نیز باید با هم برابر باشند:

$$\frac{m+6n}{5} = n+4 \xrightarrow{m=3} \frac{3+6n}{5} = n+4 \Rightarrow 3+6n = 5n+20 \Rightarrow n = 17$$

بنابراین حاصل $m^2 - n = 9 - 17 = -8$ می‌باشد و گزینه ۴ پاسخ است.

۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

- در مسائل اقتصادی، اگر x برابر با مقدار یا تعداد محصول باشد، توابع زیر تعریف می‌شوند:

تابع هزینه $C(x)$: هزینه تولید x واحد کالا

تابع سود $P(x)$: سود حاصل از فروش x واحد کالا

تابع درآمد $R(x)$: درآمد حاصل از فروش x واحد کالا

رابطه روبه‌رو بین این سه تابع برقرار است:

$$P(x) = R(x) - C(x) \Rightarrow \text{هزینه} - \text{درآمد (فروش)} = \text{سود}$$

- اگر $a \times b = 0$ باشد، نتیجه می‌گیریم: $a = 0$ یا $b = 0$.

- اتحاد جمله مشترک:

$$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$$

با توجه به فرض سؤال، تابع سود این شرکت را به‌دست آورده و آن را برابر با ۲۵۰ قرار می‌دهیم:

$$P(x) = x^2 + 5x - 30x - 100 = 250 \Rightarrow x^2 - 25x - 350 = 0 \Rightarrow (x-35)(x+10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 35 \checkmark \\ x = -10 \times \end{cases}$$

چون تعداد کالا نمی‌تواند مقداری منفی باشد، پس $x = 35$ قابل قبول است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۲)

۷- پاسخ: گزینه ۳

- در نمایش تابع به‌صورت زوج مرتب، مجموعه شامل همه مؤلفه‌های اول را «دامنه تابع» و مجموعه شامل همه مؤلفه‌های دوم را «برد تابع» می‌نامیم. دامنه تابع f را با D_f و برد آن را با R_f نشان می‌دهیم.

چون $x = 3$ یکی از اعضای دامنه تابع است، پس با جایگذاری آن در ضابطه تابع، برد متناظر آن را به‌دست می‌آوریم:

$$x = 3 : f(3) = \frac{3 \times 3 + 9}{3 - 1} = \frac{9 + 9}{2} = \frac{18}{2} = 9$$

با توجه به مجموعه برد تابع، $b = 9$ می‌باشد. اکنون ضابطه تابع را برابر با اعضای دیگر برد تابع قرار داده و دامنه متناظر با آن‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{cases} f(x) = -3 \Rightarrow \frac{3x+9}{x-1} = -3 \Rightarrow 3x+9 = -3x+3 \Rightarrow 6x = -6 \Rightarrow x = -1 \\ f(x) = \frac{21}{5} \Rightarrow \frac{3x+9}{x-1} = \frac{21}{5} \Rightarrow 15x+45 = 21x-21 \Rightarrow 6x = 66 \Rightarrow x = 11 \end{cases}$$

مقادیر به‌دست آمده، مربوط به a و c می‌باشند. با توجه به عبارت خواسته‌شده در فرض سؤال، داریم:

$$a - b + c = 11 - 9 - 1 = 1$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۳)

۸- پاسخ: گزینه ۳

- برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$ به‌دست

می‌آید. به شرط اینکه $Q(x) \neq 0$ ، وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ باشد. سپس ریشه‌های این معادله را به‌دست می‌آوریم. از بین

ریشه‌های به‌دست آمده، جواب‌هایی قابل قبول هستند که مخرج کسر $\frac{P(x)}{Q(x)}$ را صفر نکنند.

مساحت کل شکل، از مجموع مساحت‌های مثلث قائم‌الزاویه و مستطیل تشکیل شده است. با توجه به فرض سؤال، داریم:

$$S_{\text{مثلث}} + S_{\text{مستطیل}} = 3 \Rightarrow \left(\frac{1}{2} \times \frac{2}{x-1} \times \frac{3}{x+1}\right) + \left(\frac{3}{x+1} \times x\right) = \frac{3}{(x-1)(x+1)} + \frac{3x}{x+1} = \frac{3+3x(x-1)}{(x-1)(x+1)} = \frac{3+3x^2-3x}{x^2-1} = 3$$

$$\Rightarrow \frac{3x^2-3x+3}{x^2-1} - 3 = 0 \Rightarrow \frac{3x^2-3x+3-3x^2+3}{x^2-1} = 0 \Rightarrow \frac{-3x+6}{x^2-1} = 0 \Rightarrow -3x+6=0 \Rightarrow 3x=6 \Rightarrow x=2$$

چون $x=2$ ، مخرج کسر را صفر نمی‌کند، پس قابل قبول است. اکنون مساحت مثلث را به دست می‌آوریم:

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{x-1} \times \frac{3}{x+1} \xrightarrow{x=2} S_{\text{مثلث}} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{1} \times \frac{3}{3} = 1$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۲)

۹- پاسخ: گزینه ۱

$$\begin{cases} (a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2 \\ (a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2 \end{cases}$$

- اتحاد مربع دوجمله‌ای:

- در حل معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ به روش مربع کامل، مراحل زیر انجام می‌شود:
الف) ابتدا عدد ثابت c را به طرف دیگر معادله می‌بریم.

ب) سپس طرفین را بر ضریب x^2 ، یعنی a تقسیم می‌کنیم.

ج) حال به طرفین معادله، مجذور نصف ضریب x ؛ یعنی $\left(\frac{b}{2a}\right)^2$ را اضافه می‌کنیم.

د) عبارت سمت چپ تساوی را به صورت اتحاد مربع دوجمله‌ای می‌نویسیم.

ه) آنگاه از طرفین معادله جذر می‌گیریم و جواب‌های معادله را به دست می‌آوریم.

ابتدا عدد ثابت را به سمت دیگر تساوی برده و طرفین را بر ۳ تقسیم می‌کنیم:

$$3x^2 - 10x + 3 = 0 \Rightarrow 3x^2 - 10x = -3 \xrightarrow{+3} x^2 - \frac{10}{3}x = -1$$

حال مربع نصف ضریب x ، یعنی $\left(-\frac{5}{3}\right)^2$ را به هر دو طرف تساوی اضافه می‌کنیم:

$$x^2 - \frac{10}{3}x + \left(-\frac{5}{3}\right)^2 = -1 + \left(-\frac{5}{3}\right)^2 \Rightarrow x^2 - \frac{10}{3}x + \frac{25}{9} = -1 + \frac{25}{9}$$

$$\left(x - \frac{5}{3}\right)^2 = \frac{16}{9}$$

اکنون سمت چپ تساوی را به صورت اتحاد مربع دوجمله‌ای می‌نویسیم:

$$\frac{m}{n} = \frac{-\frac{5}{3}}{\frac{16}{9}} = -\frac{15}{16}$$

با توجه به فرض سؤال، $m = -\frac{5}{3}$ و $n = \frac{16}{9}$ می‌باشد و حاصل $\frac{m}{n}$ برابر است با:

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۱، درس ۳)

۱۰- پاسخ: گزینه ۳

اگر وزن نقره در مجسمه اول را x در نظر بگیریم، وزن برنز در آن، برابر با $7x$ خواهد بود. پس وزن مجسمه اول، برابر با $x + 7x = 8x$ می‌باشد. پس از اضافه کردن ۲۰۰ گرم نقره، وزن نقره در مجسمه جدید برابر با $x + 200$ و وزن کل مجسمه جدید، برابر با $8x + 200$ می‌باشد.

طبق فرض سؤال، نسبت وزن برنز به وزن کل مجسمه جدید برابر با $\frac{3}{4}$ است. پس داریم:

$$\frac{7x}{8x+200} = \frac{3}{4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 4(7x) = 3(8x+200) \Rightarrow 28x = 24x+600 \Rightarrow 4x=600 \Rightarrow x=150$$

بنابراین وزن مجسمه اول، برابر با $8 \times 150 = 1200$ بوده و گزینه ۳ پاسخ است.

زبان و ادبیات فارسی

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

متن کتاب به این صورت است:

«دری، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود. فارسی دری موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرد (مرحله اول) و به تدریج غنی گشت (مرحله دوم) و زبان عمومی سراسر ایران گشت (مرحله سوم).»
تنها در گزینه ۱ این ترتیب به درستی ذکر شده است و باقی گزینه‌ها ترتیب و سیر درستی ندارند.

۱۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

گزینه ۱: ادبیات فارسی دری، به مفهوم واقعی خود، تقریباً همزمان با دولت طاهریان پدید آمد.
گزینه ۲: بلعمی همزمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد.
گزینه ۴: یادگار زریران که آن را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، به زبان پهلوی تألیف شده است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

پس از سقوط دولت ساسانی و از دست رفتن استقلال سیاسی ایران، ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند.

■ باقی گزینه‌ها تماماً در همان بند «قرن سوم هجری» در صفحه ۴۱ کتاب درسی ذکر شده‌اند.

۱۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

متن کتاب به این صورت آمده است:

«امرای سامانی با تأکید بر ضرورت تألیف به زبان فارسی دری و گردآوری تاریخ و روایات گذشته ایرانی در برابر خلافت بغداد به هویتی مستقل دست پیدا می‌کنند و با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند در ماوراءالنهر و خراسان بزرگ ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی را ترویج کنند.»

پس یعنی:

- تأکید بر ضرورت تألیف به زبان فارسی دری
 - گردآوری تاریخ و روایات گذشته ایرانی
 - تشویق شاعران و نویسندگان ← ترویج ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی در ماوراءالنهر و خراسان بزرگ
- تنها گزینه ۳ این روابط را به درستی آورده است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس‌های ۳ و ۶)

در این گزینه واژه «طالب» تکرار شده است و کلمات «عزیز» و «ذلیل» سجع متوازن ایجاد کرده‌اند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: «کمال» و «جمال» سجع متوازی دارند.
گزینه ۲: «مال» و «سال» سجع متوازی دارند.
گزینه ۴: «نهفتی» و «گفتنی» و «پیمودنی و نمودنی» سجع مطرف دارند.

۱۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

در گزینه ۴، سجوی یافت نمی شود.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: کلمات «رنجور»، «مهجور» و «دور» سجع دارند.
گزینه ۲: کلمات «بدن»، «سخن» و «خویشتن» سجع ایجاد کرده اند.
گزینه ۳: کلمات «تک» و «فلک» سجع دارند.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس های ۳ و ۶)

واژگان «نشین» و «زمین» سجع متوازی دارند، همچنین واج آرای حرف «ن» رخ داده است.
در گزینه های دیگر، آرایه «سجع» به کار نرفته است.

۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

«غایت - نهایت»، «آفتابند - نمی تابند»، «خسته اند - شکسته اند»، «حیات - ذات»، سجع مطرف دارند.
«نگیرد - نمیرد»، «نامردانند - بی درمانند»، سجع متوازی دارند.

۱۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳)

در مصوت های «ا» و «ای» واج آرای داریم، همچنین واژگان «عالم» و «آدم» تکرار شده اند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: واج آرای مصوت «ـِ» / فاقد تکرار («مشری» اول نام سیاره و دومی یعنی خریدار)
گزینه ۲: واج آرای مصوت «ا» / تکرار واژه «دوست» و «دهان»
گزینه ۴: واج آرای مصوت «ـَ» / تکرار واژه «دست»، «مه» و «گرفت»

- در سؤالات واج آرای سعی کنید به صورت مقایسه ای پیش بروید.

۲۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶)

«شب خیز - پرهیز»، «نشسته - نبسته»، «برده اند - مرده اند»، سجع متوازی دارند.
«گرفته - خفته»، «بر نمی دارد - بگزارد»، «بخفتی - آفتی»، سجع مطرف دارند.

۲۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳)

دو واژه «راه» و «نه» در این گزینه تکرار شده است.
توجه شود در دیگر گزینه‌ها واژگان «بهشت»، «پروانه» و «زاد» جناس تام دارند و تکرار به حساب نمی‌آیند.

گزینه ۱: «بهشت» ← در مصراع اول یعنی «جَنّت» و در مصراع دوم یعنی «رها کرد».
گزینه ۲: «پروانه» ← اولی یعنی «نوعی حشره» و دومی یعنی «اجازه».
گزینه ۳: «زاد» ← در مصراع اول یعنی «توشه راه» و در مصراع دوم یعنی «زاده شد».

۲۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳)

گزینه ۱: (۵ مورد تکرار صامت «م»)
گزینه ۲: (۸ مورد تکرار صامت «ر» و ۷ مورد تکرار مصوت «ی»)
گزینه ۳: (۶ مورد تکرار صامت «د»)
گزینه ۴: (۷ مورد تکرار صامت «ر»)

۲۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱)

ترتیب بررسی در کتاب: (۱) قلمرو زبانی، (۲) قلمرو ادبی و (۳) قلمرو فکری است. این ترتیب در گزینه ۲ به درستی رعایت شده است.

گزینه ۱: قلمرو زبانی (یا ادبی)، قلمرو فکری، قلمرو زبانی
گزینه ۳: قلمرو ادبی، قلمرو زبانی، قلمرو ادبی
گزینه ۴: قلمرو زبانی، قلمرو زبانی، قلمرو فکری

۲۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵)

گزینه ۱: ۳ مورد: رسید / دمید / نبید
گزینه ۲: ۲ مورد: دوش / می‌دمید
گزینه ۳: ۴ مورد: عشق / بلند / گفت / شنید
گزینه ۴: ۳ مورد: حکیم / خیر / شنید

۲۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵)

بررسی وزن گزینه‌ها:

گزینه ۱:	چ	سو	د	چن	د	ل	دا	نا	و	چش	م	بی	نا	نیست
گزینه ۱:	چ	سو	د	چن	د	ل	دا	نا	و	چش	م	بی	نا	نیست
گزینه ۲:	چ	کر	د	ام	ب	جا	ی	ت	ک	نی	س	تم	س	(دو بار در هر مصراع)
گزینه ۳:	ف	غ	ز	جغ	د	جن	گ	مر	غ	وا	ی	او	س	(سه بار در هر مصراع)
گزینه ۴:	ش	دز	ب	ها	ر	خ	جس	ت	س	پا	ه	بر	د	(دو بار در هر مصراع)

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۵)

گزینه ۱: ۲۰ صامت - ۱۲ مصوت (توجه کنید در کلماتی مثل «گوهر» که به صورت «ow» تلفظ می‌شوند، واج «و» را صامت در نظر می‌گیریم.)

گزینه ۲: ۱۹ صامت - ۱۵ مصوت

گزینه ۳: ۱۷ صامت - ۱۰ مصوت

گزینه ۴: ۱۷ صامت - ۱۱ مصوت

۲۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس‌های ۱ تا ۶)

هیچ کدام از ابیات، تلمیح به داستان خاصی ندارد.

گزینه ۱: کنایه: جانب چیزی را نگه داشتن ← کنایه از حمایت کردن / در بیت پایانی مفهوم شرم از خداوند دیده می‌شود. / قالب شعر با توجه به جایگاه قافیه مثنوی است.

گزینه ۲: جناس تام: در بیت پایانی ← کلمه «خویش» در مصراع اول یعنی «خود» و در مصراع دوم یعنی «آشنا، خانواده» / «که حق حاضر و شرم داری ز من» استفهام انکاری است. / شاعر عبارت وصفی «روان روشن» را به صورت یک کلمه مرکب آورده است.

گزینه ۴: تکرار کلمه «شرم» / تضاد ← «بیگانه» ≠ «خویش» / شیخ به جوان توصیه می‌کند که از خداوند شرم کند و گناه را به خاطر خدا ترک کند.

۲۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۲)

گزینه ۱: حس و حال حاکم بر فضای این شعر، حالت شور و نشاط، پایکوبی و شادی و بهجت درونی است.

گزینه ۲: حالت عاطفی شاد، طرب‌انگیز و فرح‌بخشی دارد و گویی خبر خوشی را می‌خواهد برای شنونده بازگو کند.

گزینه ۳: حالت رسمی، خشک و مستقیم پندگویی و اندرز دادن بر فضای شعر چیره است. همچنین نسبت به سایر گزینه‌ها، آهنگی آرام و غمگین دارد.

گزینه ۴: حالت شادی و نشاط درونی شاعر را به خواننده منتقل می‌کند.

۲۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۶) (کارگاه تحلیل فصل ۲)

گزینه ۲ در واقع یک توصیفی است از قد یک فرد که حتی این بیت کمی بن‌مایه طنز دارد؛ اما باقی گزینه‌ها همگی اشعار مدحی هستند که در ستایش شاه یا حاکمی سروده شده است.

۳۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳) (کارگاه تحلیل فصل ۱)

در سه گزینه اول، شاعر دیگر نمی‌خواهد به معشوق ظالم بی‌وفایش بازگردد. اما در گزینه آخر، شاعر صرفاً توصیه‌ای می‌کند که از ظلم یار دلگیر مشو و منال؛ همیشه این‌گونه بوده است. (یعنی در گزینه ۴ برخلاف گزینه‌های دیگر تلافی عاشق بر معشوق دیده نمی‌شود.)

علوم اجتماعی

۳۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱)

- بوق زدن راننده ← نشان‌دهنده معنادار بودن کنش است، زیرا بوق زدن می‌تواند معانی متفاوتی را القا کند.
- رفتن کنار رودخانه ← نشان‌دهنده هدفدار بودن کنش است.
- ترجیح یک فرد به سکوت به جای داد زدن در هنگام عصبانیت ← به ارادی بودن کنش اشاره می‌کند.
- درس خواندن با توجه به اهمیت نمره ← نشان‌دهنده آگاهی فرد از اهمیت نمره و در نتیجه آگاهانه بودن کنش است.

- کنش انسان برخلاف سایر مخلوقات، معنادار است.

۳۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۲)

بررسی موارد:

الف) درست - درست

ب) درست - نادرست؛ در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.

ج) نادرست؛ کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران انجام نمی‌گیرد - درست

د) درست - درست

ه) درست - نادرست؛ هنجار اجتماعی، مورد قبول افراد جامعه قرار می‌گیرد.

- ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

۳۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۳)

تصویب قانون ممنوعیت شکار حیوانات در حال انقراض (جهان اجتماعی)، از انقراض گونه‌های حیوانی خاص جلوگیری می‌کند (جهان طبیعی). بنابراین به تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی اشاره دارد. سایر گزینه‌ها، تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی را نشان می‌دهند.

۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۴)

- رفتار دانش‌آموز هنگام ورود به کلاس ← عینی (قابل مشاهده) و خرد (در سطح فردی)
- نگرش جامعه به عدالت ← ذهنی (باور و نگرش درونی) و کلان (در سطح جامعه)

- گزینه ۲: ذهنی و کلان - عینی و خرد
- گزینه ۳: کلان و عینی - ذهنی و خرد
- گزینه ۴: عینی و کلان - ذهنی و خرد

۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۳ و ۴)

- عضویت اعضا در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود.
- پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماوراءطبیعی) پدیده‌هایی هستند که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، بلکه به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها دارند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.
- تمامی پدیده‌های اجتماعی هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این‌رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.
- عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی اثر می‌گذارند.

- باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.

۳۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۵)

- انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است.
- یکی از مهم‌ترین انتقادهای به خودمرداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.
- تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست، بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.
- در دیدگاه جهان‌های اجتماعی در عرض هم، هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد.

- تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد، اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.

۳۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۶)

- فرصت ← گسترش عقلانیت ابزاری باعث پیشرفت علم و فناوری، افزایش کارایی و نظم می‌شود.
- محدودیت ← انسان، در بند نظام اجتماعی خودساخته‌ای قرار می‌گیرد که اراده و اختیار را از او سلب می‌کند.

- گسترش عقلانیت ابزاری از فرصت‌های جهان متجدد و قفس آهنین، طرد عناصر مقدس و معنوی از جهان، از دست رفتن اراده و آزادی انسان و زوال عقلانیت ذاتی نیز از محدودیت‌های این جهان از نظر ماکس وبر است.

۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۵ و ۶)

- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها (علت)، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
- ساختن جهان اجتماعی جدید (معلول)، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است.
- در جهان متجدد آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند (علت)، از این‌رو در این جهان، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند.
- با افول علوم فراتجربی در جهان متجدد، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می‌رود (معلول).

- رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا و تنگ شدن عرصه بر سایر کنش‌ها، باعث می‌شود انسان اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای شود که همچون قفس آهنین همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد.

۳۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۷)

دو عبارت از بین عبارتهای بالا درست است.

بررسی عبارتهای نادرست:

- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.
- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.
- اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

- به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، «آرمان اجتماعی» می‌گویند. آرمان اجتماعی، تصوّر اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و... است.

۴۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۷)

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.
- حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.
- جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به‌عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

- حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

۴۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۸)

- دروغ‌گو بودن: اکتسابی، فردی و متغیر
- متولد ماه مهر: انتسابی، فردی و ثابت
- آسیایی بودن: انتسابی، اجتماعی و ثابت
- سیاه‌پوست: انتسابی، فردی و ثابت
- کارمند بودن: اکتسابی، اجتماعی و متغیر

- ویژگی‌های هویتی } اکتسابی یا انتسابی
 ثابت یا متغیر
 فردی یا اجتماعی

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۸)

- جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود ← تأثیر بُعد اجتماعی بر بُعد نفسانی
- برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند ← تأثیر بُعد نفسانی بر بُعد جسمانی
- یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد ← تأثیر بُعد نفسانی بر بُعد اجتماعی
- ترشح بیش از اندازه غده تیروئید، موجب عصبانی شدن انسان می‌شود ← تأثیر بُعد جسمانی بر بُعد نفسانی

– بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن است و نقش و عضویت ما در جهان اجتماعی مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۸)

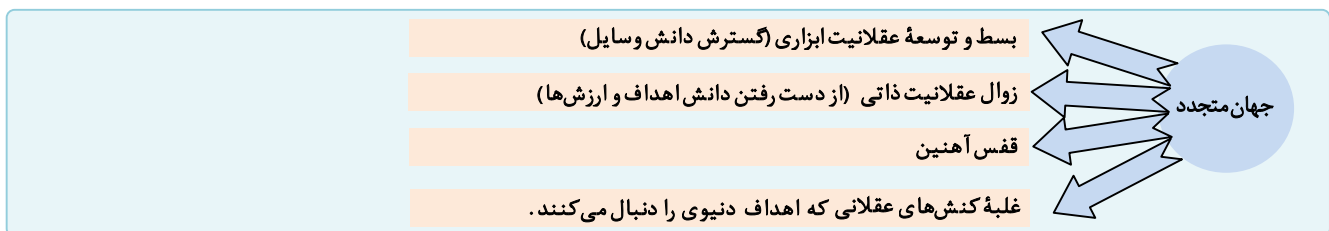
گاهی برای شناخت خود از دیگران کمک می‌گیریم و از والدین و دوستان خود درباره نقاط قوت و ضعف خویش سؤال می‌کنیم. پیامبران و اولیای الهی نیز از دیرباز درباره ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان و همچنین درباره غفلت و فراموشی انسان‌ها از خویشستن سخن گفته‌اند.

۴۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۶، ۷ و ۸)

- وجود افراد متخلق به اخلاق الهی در کشورهای غربی، عدم تناسب بُعد فردی با بُعد اجتماعی هویت را نشان می‌دهد.
- جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها راهی ندارند. علوم اجتماعی نیز اگر علم را به علم تجربی محدود کند، نمی‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.
- جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.
- توسعه عقلانیت ابزاری، همان گسترش دانش وسایل است.

۴۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱، ۴ و ۵)

- ارزش ← دانایی از نادانی بهتر است. (ج)
- دیدگاه طولی ← همه راه‌ها به رُم ختم می‌شوند. (د)
- پیامدهای غیرارادی ← نتیجه طبیعی کنش هستند. (الف)
- امنیت اجتماعی ← پدیده‌ای کلان و ذهنی (ب)

زبان عربی

۴۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

قُلْ: بگو (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // کلمه: سخنی، کلمه‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // لا نشرك به شیئاً: چیزی را با او شریک قرار ندهیم (رد گزینه ۲)

۴۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴)

کَیِّتٍ: مانند خانه‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // تَعَلَّمُوا: یاد بگیرید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // عِلِّمُوا: یاد بدهید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // لا تَمُوتُوا: نمیرید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // الْجَهْل: نادانی (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

- یکی از کاربردهای افعال ثلاثی مزید کمک به ترجمه دقیق افعال است. در توضیح بیشتر باید بگوییم هر باب از افعال ثلاثی مزید، یک معنای کلی دارد که خودش را در افعال مختلف آن باب نشان می‌دهد.
- برای مثال، معنای کلی باب «إستفعال» طلب کردن یک چیز است؛ چنانچه فعل «إستغفر» یعنی «طلب آمرزش کرد»؛ و یا فعل «إستخرج» یعنی «طلب خروج کرد». به همین ترتیب باب‌های «إفعال» و «تفعیل» باب‌هایی هستند که فعل را متعدی می‌کنند؛ چنانچه فعل «أخرج» یعنی «خارج کرد»؛ و یا فعل «عَلَّمَ» یعنی «تعلیم داد».

۴۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

لماذا: چرا (رد گزینه ۱) / لا تُصدّقون: باور نمی‌کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / الأسماك: ماهی‌ها (رد گزینه ۲) / سنوياً: سالانه (رد گزینه ۲) / تحدّث: رخ می‌دهد، اتفاق می‌افتد (رد گزینه ۲)

۴۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۲ و ۴)

بعد إنتهاء: پس از پایان (رد گزینه ۴) / لا يُجالسوا: هم‌نشینی نکنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / الذین: کسانی که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / الإلهیّة: الهی (رد گزینه ۳) / یسّون: ناسزا می‌گویند، دشنام می‌دهند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / یدعو: فرامی‌خواند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۵۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱)

من ذا الذي: این کیست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / أوجد: به وجود آورد (رد گزینه ۲) / یدور حول الأرض: دور زمین می‌چرخد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / ضیاؤه: روشنایی‌اش (رد گزینه ۳)

۵۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۲ و ۳)

شکل صحیح ترجمه سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: پدر و مادرم به من گفتند: لطفاً کالاها را از ماشین پایین بیاور!
گزینه ۲: بدان که جریان برق در چهار اتاق قطع شده است!
گزینه ۴: جوانان خفته برای به جا آوردن نماز و عبادت خدا بیدار شدند!

- هنگامی که یک کلمه مثنی یا جمع مذکر سالم در حالت مضاف قرار می‌گیرد، «ن» پایانی‌اش حذف می‌شود. برای مثال کلمه مثنای «والدین» یا «والدان» به معنای «پدر و مادر» را در نظر بگیرید. اگر بخواهیم این کلمه را به یک کلمه دیگر اضافه کنیم و مثلاً بگوییم «پدر و مادر دوستم»، «ن» پایانی این کلمه حذف می‌شود و باید بگوییم: «والدا صديقي» یا «والدي صديقي». به همین ترتیب اگر بخواهیم کلمه جمع مذکر سالم «مؤمنین» را به کلمه «بلد: شهر» اضافه کنیم، باید بگوییم: «مؤمني بلد» یا «مؤمنو بلد».

۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۲ و ۳)

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: مراقبت از تأسیسات عمومی بر هر واجب است! ← کلمه صحیح: «المواطن: شهروند»
گزینه ۲: ، ساعات فعالیت برای کارمندان و کارگران است! ← کلمه صحیح: «الدوام: ساعت کار»
گزینه ۳: ، پدیده‌ای است که باعث می‌شود بادهای با قدرت بچرخند! ← کلمه صحیح: «الإعصار: گردباد» (در این گزینه، همین کلمه صحیح ذکر شده است).
گزینه ۴: شخصی است که از شهری دیگر می‌آید تا شهر ما را ببیند! ← کلمه صحیح: «السائح: گردشگر»

۵۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱)

ترجمه حدیث عبارت سؤال: «علم را بیاموزید؛ گرچه در چین باشد؛ پس همانا جست و جوی علم واجب است!»
بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: شاعر، مخاطب را از سخنان خلاف باز می دارد.

گزینه ۲: شاعر به نکوهش دانایان بی عمل می پردازد.

گزینه ۳: شاعر، مخاطب را به جست و جوی دانش دعوت می کند.

گزینه ۴: شاعر، مخاطب را از سرگرم شدن به هیاهوی دنیا باز می دارد.

■ ترجمه متن:

«سه سال پیش، بیست نفر از هم کلاسی های من به روستایی رفتند تا در یک جشنواره تابستانی شرکت کنند! و به مدت یک ماه در آنجا درنگ کردند و فعالیت های مفیدی را تمرین کردند! آنان در ساختن مدرسه ای کوچک و یک درمانگاه و یک کتابخانه همیاری کردند تا مردم از آن ها سود ببرند! یک پنجم از آنان همچنین به مواظبت از بعضی تأسیسات عمومی همچون سرویس های بهداشتی همت گماشتند و بقیه بر آموزش دانش آموزان برای نگهداری از پاکیزگی روستا و فضاهای سبز آن و همزیستی نیکو با ساکنان روستای مجاور تلاش کردند! و بعد از این کارهای موفقیت آمیز، مسئول استان در جشن سالانه از آنان تشکر کرد و با موفقیت از سفر بازگشتند!»

۵۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال با گزینه صحیح: «اهتمام چهار نفر از هم کلاسی هایم مراقبت از تأسیسات عمومی بود؛ و سی روز در روستا ماندند!»
با توجه به متن، یک پنجم از بیست دانش آموز مساوی است با چهار دانش آموز. همچنین یک ماه معادل سی روز است.

۵۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه عبارت سؤال: «تمرین فعالیت ها برای گروه عبارت از بود!»
ترجمه گزینه ها:

گزینه ۱: تلاش برای آموزش دانش آموزان در نظافت روستا

گزینه ۲: همیاری در ساختن تأسیسات عمومی

گزینه ۳: جشن سالانه برای موفق ها

گزینه ۴: آموزش همزیستی نیکو با دیگران به دانش آموزان

براساس متن، جشن سالانه برای موفق ها جزو فعالیت های گروه نبوده است.

۵۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع)

ترجمه و بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: عشرون: از اعداد عقود است و به شکل «عشرین» هم می آید. ← صحیح است

گزینه ۲: تعاونوا: فعل مضارع از باب «تفاعل» است، برای جمع مذکر غایب. ← «تعاونوا» فعل ماضی است.

گزینه ۳: یتَنَفَّعُ: فعل مضارع برای مفرد مذکر از باب «إنفعال» است. ← «یتَنَفَّعُ» از باب «إفتعال» است.

گزینه ۴: التَّعَاشِشُ: مصدر مزید از باب «تفاعل»، و یک حرف زائد دارد. ← «التَّعَاشِشُ» دو حرف زائد دارد.

۵۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس های ۳ و ۴)

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: «یُسَاعِدُ» فعل ثلاثی مزید از باب «مُفاعلة» و «تَعْلَمُ» مصدر از باب «تَفَعُّل» است.

گزینه ۲: «الإِقْتِرَاحُ» مصدر از باب «إفتعال» و «حَيَّرَ» فعل ثلاثی مزید از باب «تَفَعُّل» است.

گزینه ۳: «یُفَرِّقُ» فعل ثلاثی مزید از باب «تَفَعُّل» است. «یُحَاوِلُ» نیز فعل ثلاثی مزید از باب «مُفاعلة» است. اما در این عبارت مصدر ثلاثی مزید وجود ندارد.

گزینه ۴: «یتَعَاشِشُوا» فعل ثلاثی مزید از باب «تَفَاعُلُ» و «تَعَاشِشُ» مصدر از باب «تَفَاعُلُ» است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۳ و ۴)

۵۸- پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: مصدر «تَعَلَّمُوا»، «تَعَلَّمَ» از باب «تَفَعَّلَ» است.

گزینه ۲: مصدر «حَرَّكَ»، «تَحَرَّكَ» از باب «تَفَعَّلَ» است.

گزینه ۳: مصدر «يُسَجِّعُونَ»، «تَسَجَّعَ» از باب «تَفَعَّلَ» است.

گزینه ۴: مصدر «يُعَلِّمُ»، «تُعَلِّمُ» از باب «تَفَعَّلَ» است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

۵۹- پاسخ: گزینه ۱

معدود عدد «ستین: شصت» باید مفرد باشد نه جمع. در نتیجه «ستین طالباً» صحیح است.

- معدود عدد «واحد» باید مفرد باشد. مثال: «کتابٌ واحدٌ: یک کتاب»

- معدود عدد «اثنان» باید مثنی باشد. مثال: «کتابانِ اثنان: دو کتاب»

- معدود اعداد سه تا ده باید جمع باشد. مثال: «ستة کُتُب: شش کتاب»

- معدود اعداد یازده تا نود و نه باید مفرد باشد. مثال: «ستون کتاباً: شصت کتاب»

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۳ و ۴)

۶۰- پاسخ: گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: فعل «تُشَاهِدِينَ» مضارع از باب «مُفَاعَلَة» است و چون ماضی این باب بر وزن «فَاعَلَ» است، حرف «ا» تنها حرف زائد آن است.

گزینه ۲: فعل «يُعَرِّفُ» مضارع از باب «تَفَعَّلَ» است و چون ماضی این باب بر وزن «فَعَّلَ» است، حرف «ر» که دو بار تکرار شده، تنها حرف زائد آن به‌شمار می‌رود؛ یعنی در این فعل یک حرف زائد وجود دارد.

گزینه ۳: فعل «يُدْخِلُ» مضارع از باب «إِفْعَالَ» است و چون ماضی این باب بر وزن «أَفْعَلَ» است، حرف «أ» تنها حرف زائد آن است.

گزینه ۴: فعل «نَسْتَمِعُ» مضارع از باب «إِفْتَعَالَ» است و چون ماضی این باب بر وزن «إِفْتَعَلَ» است، دو حرف «إ» و «ت» در آن زائد هستند.

- برای پیدا کردن تعداد حروف زائد هر باب، باید به صیغه اول ماضی آن توجه کنیم. تعداد حروف زائد در هر باب ثابت است. این حروف زائد همگی در جدول زیر آورده شده است:

باب	وزن ماضی	حروف زائد	تعداد
إِفْعَالَ	أَفْعَلَ	أ	واحد
تَفَعَّلَ	فَعَّلَ	عین الفعل	واحد
مُفَاعَلَة	فَاعَلَ	الف	واحد
تَفَعَّلَ	تَفَعَّلَ	ت، عین الفعل	اثنان
تَفَاعَلَ	تَفَاعَلَ	ت، الف	اثنان
إِفْتَعَالَ	إِفْتَعَلَ	الف، ت	اثنان
إِنْفَعَالَ	إِنْفَعَلَ	الف، نون	اثنان
إِسْتَفْعَالَ	إِسْتَفْعَلَ	الف، سین، ت	ثلاثة

تاریخ

۶۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۴)

جوابش اینه

کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر بیشتر مناطق کوهپایه‌ای زاگرس در غرب ایران را خاستگاه کشاورزی می‌داند. یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه‌چغاگلان در شهرستان مهران (استان ایلام) نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آوردند. مربوط به گردآوری خوراک هست و نه تولید خوراک. دوره گردآوری خوراک تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود. در دوره تولید خوراک، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات موفق به تولید پارچه شد. سنگ اصلی‌ترین ماده‌ای بود که انسان‌های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند. در آغاز ابزارهای سنگی بسیار ساده و ابتدایی بودند و استفاده از آن‌ها، از دوره گردآوری خوراک شروع شد.

۶۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۴)

جوابش اینه

بین‌النهرین یا میان‌رودان به‌معنای سرزمین‌های میان دو رود دجله و فرات در کشور کنونی عراق است؛ اما جغرافیای تمدن بین‌النهرین فقط محدود به سرزمین‌های میان این دو رود نیست و شامل تمامی سرزمین‌های پست غرب فلات ایران می‌شود. رودهای دجله و فرات از مناطق کوهستانی ترکیه و ارمنستان سرچشمه می‌گیرند و پس از طی کردن مسافتی طولانی در کشور عراق به هم می‌پیوندند. رسوب این رودها موجب به‌وجود آمدن دشت‌های حاصلخیزی شده است. کاوش‌های باستان‌شناسی در کشور عراق کنونی و جلگه خوزستان ایران نشان می‌دهد که نخستین مراکز تمدنی در حدود ۳۵۰۰ ق.م. در این مناطق شکل گرفته است. یافته‌های برخی باستان‌شناسان نشان می‌دهد که کشاورزان کوهپایه‌های زاگرس برای نخستین بار در دشت‌ها و جلگه‌های مجاور از جمله بین‌النهرین شروع به کشاورزی کردند.

۶۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

مراحل پژوهش در تاریخ به‌ترتیب: (۱) انتخاب موضوع، (۲) تدوین پرسش‌های تحقیق، (۳) شناسایی منابع، (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات، (۵) تحلیل و تفسیر اطلاعات و (۶) گزارش یافته‌های پژوهش می‌باشند.

۶۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۳)

جوابش اینه

الف) باستان‌شناس کسی است که براساس آثار باقی‌مانده از بشر، گذشته انسان و جامعه، به‌ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌کند.
ب) برخی از صاحب‌نظران، هدف علم باستان‌شناسی را شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او می‌دانند.
ج) باستان‌شناسی علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به‌منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته بررسی می‌کند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۴)

جوابش اینه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مصریان خدایانشان را دوستانه‌تر می‌پرستیدند. به این سبب که زندگی در اطراف رود پربرکت نیل، آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود. مردم بین‌النهرین معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان یا خشکسالی تنبیه خواهند کرد.
گزینه ۲: چند خدایی و پرستش خدایان متعدد در هر دو تمدن رایج بود.
گزینه ۳: مردم مصر خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری (بین‌النهرین) می‌پنداشتند.

۶۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۴)

بررسی موارد:

- (الف) شهرت تمدن مصر بیش از هر چیزی به خاطر بناهای باستانی است. مصر از منابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا بهره‌مند بود و معماران مصری برای ساختن هرم و دیگر بناها از آن‌ها استفاده می‌کردند.
- (ب) متفکران سومری در ساخت جنگ‌افزارهای مفرغین ماهر بودند. در آن زمان مردم جنوب غربی آسیا کاربرد دو فلز مس و قلع را آموخته بودند و از ترکیب این دو اشیای مفرغین می‌ساختند.
- (ج) پس از زوال بابل قدیم آشوریان به قدرت رسیدند.
- (د) مصریان برای ساخت ابزارهای ظریف مثل مجسمه از معادن دوردست طلا استخراج می‌کردند.

۶۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (جامع)

- (الف) در حدود ۱۵۰۰ ق.م. زمانی که تمدن سند رو به انحطاط نهاده بود، دسته‌هایی از اقوام آریایی از سمت شمال غرب وارد هند شدند.
- (ب) حدود پنج هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است.
- (ج) قرن پنجم ق.م.
- (د) حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابان‌گردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند و شهرهایی را بر پا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.
- پس: «ب» ← «د» ← «الف» ← «ج»

۶۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس‌های ۵ و ۶)

- (الف) انتخاب مأموران دولتی در چین بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود. از این‌رو کسانی که داوطلب خدمات دولتی بودند، به‌منظور اثبات استعداد و صلاحیت خود لازم بود، در آزمون‌های مختلفی شرکت کنند.
- (ب) یکی از ویژگی‌های برجسته تمدن یونان باستان، شیوه متفاوت حکمرانی بود که توسط یونانیان به‌وجود آمد. در یونان باستان مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به‌صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به‌جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.
- (ج) تشکیلات حکومتی و نهادهای سیاسی و نظامی جمهوری روم با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و دولت-شهری تکامل یافت.
- (د) شهر رم در مرکز شبه‌جزیره ایتالیا از ادغام تعدادی از روستاها در کرانه رود تیبر پدید آمد. در سال ۵۰۹ ق.م. ساکنان آن بر شاه این شهر شوریدند و حکومت جمهوری رم را تأسیس کردند.

۶۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (جامع)

بررسی موارد نادرست:

- (ب) صنعت ابریشم مربوط به چین است، نه فلات ایران.
- (ه) مربوط به تمدن بین‌النهرین و قانون‌نامه حمورابی است و مخترعین خط اهالی سومر در بین‌النهرین هستند.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس‌های ۶ و ۸)

- (الف) خانواده‌های رومی مسئولیت‌های شهروندی را به فرزندان خود از سنین کودکی می‌آموختند و آنان را به کار سخت، شجاعت برای جنگیدن و وفاداری به شهرشان تشویق می‌کردند.
- (ب) برده‌داری پدیده‌ای بسیار رایج در قلمرو امپراتوری روم و نه ایلام بود. شمار بردگان و اختلاف میان فقیر و ثروتمند چنان افزایش یافت که در سال ۷۳ ق.م. بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند.
- (ج) زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند و حضور مؤثر و گسترده‌تری در زندگی عمومی و اجتماعی داشتند. از ویژگی‌های مهم تمدن ایلامی و در واقع تمدن کهن ایرانی، مقام و منزلت والایی است که زنان داشته‌اند. زنان در امور اجتماعی، اقتصادی، مراسم‌های سیاسی و دینی حضور چشمگیری داشتند.
- (د) رومیان خدایان متعددی را می‌پرستیدند. ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند.

جغرافیا

۷۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیای ایران (درس ۱)

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: واژه جغرافیا نخستین بار توسط اراتوستن که یک دانشمند یونانی بود، مطرح شد.
گزینه ۲: پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد، گفته می شود که می تواند از عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد.
گزینه ۴: محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می آید.

۷۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جغرافیای ایران (درس ۲)

جوابش اینه

نکته مورد توجه در این مرحله این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران مورد نیاز پژوهشگر است.

۷۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیای ایران (درس ۳)

جوابش اینه

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما ایران در این عرضها به تنوع آب و هوایی منجر شده است و این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۷۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جغرافیای ایران (درس ۳)

جوابش اینه

دریای خزر، بزرگترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبتاً بالایی برخوردار است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * جغرافیای ایران (درس ۵)

جوابش اینه

الف) کشورهای محدوده بحرانی این پدیده: ایران - عراق - عربستان - ترکیه - کویت
ب) علت شکل گیری این پدیده: کاهش ریزش های جوی - خشک شدن باتلاق ها - مدیریت ضعیف منابع آب
ج) نتایج: عفونت های ریوی و اختلالات تنفسی - کاهش میدان دید - آسیب رساندن به جنگل های زاگرس - کاهش محصولات کشاورزی
د) راهکارها: احیای تالاب ها و تأمین حقابه رودخانه ها - اجرای طرح های مهار بیابان - تغییر در شیوه کشت - مدیریت صحیح منابع آب

۷۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۲)

جوابش اینه

بررسی عبارات:

الف) فرضیه است.

ب) بررسی عکس های ماهواره ای در مرحله جمع آوری اطلاعات است.

ج) ارائه پیشنهاد و راهکار در گام نتیجه گیری است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۴)

۷۷- پاسخ: گزینه ۱

رشته کوه و قله های منطقه کوهستانی شمالی ایران:
 رشته کوه ارسباران (قره داغ) - رشته کوه مرزی ایران و ترکیه - رشته کوه البرز - کوهستان های تالش - هزار مسجد، آلا داغ - بینالود - توده های
 کوهستانی سهند و سبلان و قله های مهم: دماوند - علم کوه - تخت سلیمان - توچال
 رشته کوه و قله های منطقه کوهستانی غرب ایران:
 طبق نقشه صفحه ۲۷ کتاب ← دنا - زرد کوه - اشترانکوه - الوند - کوه سفید - کبیر کوه - سرسفید
 رشته کوه و قله های منطقه مرکزی ایران:
 جغتای - بزمان (خضر زنده) - کرکس - شیرکوه - اشترکوه
 رشته کوه های منطقه شرقی ایران:
 تفتان - شهنشواران و ناهمواری های مریخی و مینیاتوری

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس ۴)

۷۸- پاسخ: گزینه ۴

ارزش اقتصادی دشت ها:
 (۱) جاذبه های گردشگری
 (۲) استفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد
 (۳) گذران اوقات فراغت به دلیل مناسب بودن برای رصد ستارگان، کویرنوردی و برگزاری مسابقات ورزشی
 (۴) معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی
 (۵) فعالیت های کشاورزی
 ارزش اقتصادی کوهستان ها:
 (۱) ذخایر آب
 (۲) دامداری
 (۳) معادن و ذخایر طبیعی

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۵)

۷۹- پاسخ: گزینه ۲

توده هوای سرد و خشک سیبری: در دوره سرد وارد ایران
 شده باعث سردی و خشکی هوا در ماه های سرد و موجب
 بارش در سواحل خزر می شود.

توده هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال
 رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می آورد و
 باعث بارندگی می شود.

توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال ها در دوره گرم
 از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران های سیلابی
 در جنوب شرق ایران می شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس های ۴ و ۵)

۸۰- پاسخ: گزینه ۳

جهت رشته کوه های بلند مانند البرز (غربی - شرقی) و زاگرس (شمال غربی - جنوب شرقی) در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این
 عامل موجب بارش های بیشتر در دامنه های شمالی البرز و دامنه های غربی زاگرس شده است.

- جهت رشته کوه ها یعنی امتداد آن ها در جهت جغرافیایی و نباید با جهت جغرافیایی دامنه، اشتباه گرفته شود.

منطق

۸۱- پاسخ: گزینهٔ ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱)

– جملات انشایی مانند جملات امری، پرسشی، احساسی و... چون بیانگر نسبت دادن چیزی به چیز نیستند یا شامل حکم و قضاوتی نیستند، تصدیق نمی‌باشند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: «من بی تو تنهاترین هستم.» جمله خبری است، تصدیق است.

گزینهٔ ۲: جمله امری است، بنابراین شامل حکم و قضاوت نیست، پس تصور است.

گزینهٔ ۳: جمله سؤالی است، بنابراین شامل حکم و قضاوت نیست، پس تصور است.

گزینهٔ ۴: خبری نمی‌دهد، بنابراین شامل حکم و قضاوت نیست، پس تصور است.

۸۲- پاسخ: گزینهٔ ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۱)

باید توجه داشت که منطق علمی کاربردی است که تبخّر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد. آموختن منطق مانند آموختن دوچرخه‌سواری است که باید به صورت عملی فراگرفته شود و خواندن دستورالعمل‌های نظری، فرد را تبدیل به دوچرخه‌سواری ماهر نمی‌کند. در کتاب، منطق از حیث ابزاری بودن به سیستم‌های کنترلی خودرو و شاقول بنایی تشبیه شده است.

۸۳- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۳)

مفاهیم کلی مفاهیمی هستند که قابلیت داشتن بیش از یک مصداق را دارند، فارغ از اینکه کتاب ارسطو در واقع یک یا چند مصداق داشته است، این مفهوم قابلیت چند مصداق را دارد، پس کلی است.

گزینهٔ ۱: در صورتی که ضمیر اشاره در ابتدای عبارتی بیاید، آن مفهوم جزئی است.

گزینهٔ ۲: اسامی شهرها، میدان‌ها، خیابان‌ها و... اسم خاص هستند و مفهوم جزئی است.

گزینهٔ ۳: چون جمله به گونه‌ای است که اشاره به لفظ دارد، پس مفهوم مدنظر جزئی است.

۸۴- پاسخ: گزینهٔ ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * منطق (درس ۵)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲: قیاس است، زیرا همهٔ نمونه‌ها بررسی شده و سپس حکم داده شده است. البته در گزینهٔ ۱ یک مقدمه بیان نشده وجود دارد که «هرگاه همیشه غذا خوشمزه باشد، آشپز ماهر است.»

گزینهٔ ۳: شرایط استقرار تعمیمی قوی را دارد، زیرا وقتی می‌گویید معمولاً یعنی در نمونه‌های متعدد و مختلف به سؤالات درست جواب داده است.

گزینهٔ ۴: تعمیم شتاب‌زده است، با دیدن نوشته‌های یک دفتر مریم حکم کرده همهٔ دفترهای او خوش خط و خوانا نوشته شده است، با اینکه شاید در نوشتن در دفتر ریاضی و اعداد بدخط باشد.

– هرگاه در استقرار تعمیمی، تمام نمونه‌ها بررسی شود، استقرار تام داریم که خود نوعی استدلال قیاسی است.

۸۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * منطق (درس ۲)

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: نادرست است، چون مغالطه اشتراک لفظ در حروف و افعال نیز رخ می‌دهد.
- گزینه ۲: نادرست است، چون وقتی کتابت متفاوت باشد، امکان وقوع مغالطه نگارشی کلمات وجود دارد، نه اشتراک لفظ.
- گزینه ۳: درست است، چون هنگامی که چند معنای مطابقی برای یک لفظ وجود داشته باشد، احتمال وقوع مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد، نه معانی التزامی یا تضمینی.
- گزینه ۴: نادرست است، چون در اشتراک لفظ یک لفظ دارای چند معنای متفاوت است و اگر چند لفظ یک معنا داشته باشند، مترادف هستند نه مشترک لفظی.

۸۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * منطق (درس ۶)

در قضیه محصوره موضوع قضیه، مفهومی کلی است. سور قضیه نیز دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند. یعنی تعیین می‌کند که همه یا بعضی از مصادیق موضوع مورد نظر گوینده هستند.

- گزینه ۱: قیدی که بر سر قضیه می‌آید یا همان سور تعیین کننده جزئی یا کلیه بودن قضیه است، نه شخصیه یا محصوره بودن آن. این تقسیم‌بندی مربوط به کلی یا جزئی بودن مفهوم موضوع قضیه است.
- گزینه ۲: در قضایای محصوره مفهوم موضوع، مفهوم کلی است و اگر بر سر آن سور جزئی بیاید، به معنا محدود کردن دامنه مصادیق آن مفهوم کلی است و قضیه جزئی می‌شود.
- گزینه ۴: این قضیه سالبه کلیه است، زیرا «هیچ» سور کلی است.

۸۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * منطق (درس ۶)

برای تشخیص درست اجزای قضیه باید آن را به صورت منطقی نوشت.

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «من دارنده آتشی جاودانی در سینه هستم»، بنابراین محمول می‌شود: دارنده آتشی جاودانی در سینه
- گزینه ۲: «گل خندان از شوق تو در بهار است»، بنابراین محمول درست مشخص شده است.
- گزینه ۳: «من داننده اینکه تو بی شک جان جانی هستم»، بنابراین محمول می‌شود: داننده اینکه تو بی شک جان جانی
- گزینه ۴: «میخ آهنین رونده در سنگ نیست»، بنابراین محمول می‌شود: رونده در سنگ

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * منطق (درس ۲)

مثال ذکر شده در سؤال، احتمال مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد، چون ضمیر «او» مشخص نیست به «مدیر» برمی‌گردد یا به «معاون». همچنین در مثال گزینه ۴ ضمیر «ش» در برادرش هم می‌تواند به اکبر برگردد هم به احمد. معلوم نیست شخص مورد نظر برادر اکبر است یا برادر احمد. بنابراین احتمال وقوع مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد.

- گزینه ۱: مغالطه اشتراک لفظ واژه «اختلاف» (اختلاف داشتن به دو معنای اختلاف سنی و اختلاف در نظرات و...) می‌تواند باشد.
- گزینه‌های ۲ و ۳: مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

۸۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * منطق (درس ۴)

الف) مفهوم آزمون و آزمایشی در تعریف تکرار شده است، بنابراین تعریف دوری است.
ب) مصدر تنها کلمه‌ای نیست که بر انجام دادن کاری دلالت می‌کند، بلکه فعل هم هست، بنابراین مانع نیست. همچنین برخی از مصدرها روی دادن حالتی را نشان می‌دهند، بنابراین جامع هم نیست.
ج) این تعریف شامل مستطیل نیز می‌شود، بنابراین مانع نیست.

۹۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * منطق (درس ۴)

در تعریف مفهومی با دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن (امر خاص)، ویژگی منحصر به فرد به تعریف مفهوم می‌پردازیم. (رد گزینه ۱)

گزینه ۳: مثال بیان شده تعریف لغوی است، زیرا در مورد معنای آن و نحوه شکل‌گیری لفظ سخن می‌گوید.
گزینه ۴: مثال بیان شده تعریف از طریق ذکر مصادیق است، زیرا در مورد نمونه‌های مفهوم مجهول سخن می‌گوید.

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * منطق (درس ۳)

در یک طبقه‌بندی درست، هر مفهومی با مفاهیم زیرمجموعه خودش باید رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشد، همان‌طور که اقسام یک مفهوم کلی نسبت‌شان با یکدیگر تباین است.
گزینه ۴: هر گوسفندی علفخوار است. هر موجود علفخواری جانور است. هر جانوری هم موجود زنده است.

گزینه ۱: برخی تخم‌گذارها پرند نیستند. بنابراین مفهوم تخم‌گذار عام‌تر از مفهوم پرند است.
گزینه ۲: تصدیق نوعی استدلال نیست، همچنین تصور و تصدیق رابطه تباین دارند.
گزینه ۳: برخی دارای بعد، جسم نیست. پس این دو مفهوم رابطه عموم و خصوص مطلق ندارد.

۹۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * منطق (درس ۵)

آنچه باعث تمایز استدلال قیاسی از استدلال استقرایی می‌شود، این نکته است که اگر مقدمات استدلال قیاسی درست باشد، نتیجه‌اش نیز درست است. به عبارت دیگر اگر مقدمات را بپذیریم، باید نتیجه را نیز بپذیریم، اما در مورد استدلال استقرایی ممکن است مقدمات صادق باشند، ولی نتیجه کاذب باشد. به عبارت دیگر قیاسی بودن یک استدلال به معنای صدق نتیجه آن نیست.

گزینه ۲: در استنتاج بهترین تبیین، احتمالات مختلفی را بررسی می‌کنیم و با حذف تبیین‌های اشتباه به بهترین تبیین دست می‌یابیم.
گزینه ۳: در صورت یافتن وجوه مشابهت بیشتر میان دو امر ممکن است استدلال استقرایی تمثیلی نتیجه قوی‌تری داشته باشد، ولی در هر حال استقرایی است و نتیجه آن قطعی نیست.
گزینه ۴: استقرای تمثیلی استدلالی ضعیف است و نتایج آن احتمالی است. چرا که به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی نمی‌توان احکام یکی را بر دیگری تسری داد.

۹۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * منطق (درس ۶)

در صورتی که موضوع یک قضیه حملی، مفهوم جزئی باشد، قضیه شخصی خواهد بود.

بررسی عبارات:

(الف) «به تعداد دانش آموزان بودن» صفتی است که به کل یک مجموعه صندلی، نسبت داده می‌شود، نه به تک‌تک اعضای این مجموعه، پس موضوع، مفهوم جزئی است و قضیه شخصیه است.

(ب) آزادی در این جمله اسم خاص است و اسم خاص مفهوم جزئی است، بنابراین این قضیه نیز شخصیه است.

(ج) آبی‌رنگ بودن صفتی است که به تک‌تک صندلی‌های کلاس می‌توان نسبت داد، بنابراین مفهوم موضوع این قضیه، مفهوم کلی است و قضیه محصوره است.

(د) مفهوم آزادی در این قضیه یک مفهوم کلی است و این قضیه نیز محصوره است.

۹۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۵)

در استنتاج بهترین تبیین با بررسی احتمالات مختلف، بهترین احتمالی که با شواهد سازگار است را انتخاب می‌کنیم.

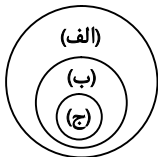

گزینه‌های دیگر: همگی از نمونه‌های جزئی نتیجه گرفته‌اند، بنابراین استدلال استقرای تعمیمی هستند.

۹۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * منطق (درس ۳)

با توجه به توضیحات صورت سؤال، شکل نسبت این سه مفهوم را رسم می‌کنیم:

روشن است که رابطه میان «الف» و «ج» عموم و خصوص مطلق است و همچنین «غیر الف» که مصایق آن خارج از دایره «الف» خواهد بود. هیچ مصداق مشترکی با «ج» نخواهد داشت، پس رابطه‌شان تباین است.

اقتصاد

۹۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس‌های ۱، ۲ و ۳)

بررسی عبارات نادرست:

تولیدکننده قبل از رسیدن به عایدی و خرمن، هزینه‌هایی را متقبل می‌شود.

(نکته: در اینجا عایدی و خرمن به معنای درآمد است)

وقتی کسب‌وکار شخصی است، مسئولیت تمام تصمیمات مهم، سخت و دشوار برعهده مالک است.

۹۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس‌های ۱ و ۳)

ابتدا درآمد را محاسبه می‌کنیم:

مقدار \times قیمت = درآمد

دولار $195,000,000 = 65,000 \times 3,000$

سپس سود یا زیان حسابداری را محاسبه می‌نماییم:

هزینه‌های آشکار - درآمد = سود یا زیان حسابداری

(سود حسابداری) دلار $125,000,000 = (10م + 40م + 20م) - 195$ میلیون
70 میلیون دلار

(هزینه های پنهان + هزینه های آشکار) - درآمد = سود یا زیان اقتصادی
هزینه پنهان = هزینه فرصت \Leftarrow در این سؤال 24 میلیون دلار می باشد.

دلار (سود) $101,000,000 = (24م + 70م) - 195$ میلیون
94 م

نکته: به سود یا زیان ویژه، سود یا زیان اقتصادی و یا واقعی نیز گفته می شود.

98- پاسخ: گزینه 4 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * اقتصاد (درس های 3 و 4)

الف) در اقتصاد الگوهایی وجود دارد که بسیاری از جزئیات را در دنیای واقعی رها می کند تا به ما کمک کند بر آنچه اهمیت دارد، متمرکز شویم، در واقع الگو نمایشی ساده از واقعیتی پیچیده است. نام یکی از این الگوها، منحنی مرز امکانات تولید است.
ب) بهترین ناحیه در قید بودجه، ناحیه (1) است؛ زیرا امکان پس انداز وجود دارد. همه افراد با پس انداز امروز می توانند شرایط بهتری را در آینده برای خود رقم بزنند.

99- پاسخ: گزینه 3 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * اقتصاد (درس 3)

حرکت روی خط بودجه $(A \rightarrow B)$ به معنای تغییر انتخاب است و این نشان دهنده هزینه فرصت است؛ اما حرکت از A به C زمانی محقق می شود که میزان بودجه افزایش یابد.

100- پاسخ: گزینه 3 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * اقتصاد (درس 2)

تومان $2,000,000 = \frac{640,000,000}{320} = \frac{\text{میزان سرمایه صرف شده برای خرید سهام توسط سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام سهامدار}} = \text{قیمت هر سهم (ارزش اسمی هر سهم)}$

$8\% = 100 \times \frac{640}{8000} = 100 \times \frac{\text{سرمایه سهامدار}}{\text{سرمایه اولیه شرکت}} = \text{درصد مالکیت سهامدار}$

101- پاسخ: گزینه 2 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * اقتصاد (درس های 2 و 3)

الف) وقتی در زمینه های پرخطر بدون آمادگی لازم سرمایه گذاری می کنیم \Leftarrow اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
ب) معایب ایجاد شرکت: 1. هزینه های راه اندازی بالاتر 2. تأخیر در تصمیم گیری 3. پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیرفردی 4. تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام 5. قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر
مزایای شرکت که در اینجا پاسخ سؤال است: 1. مسئولیت محدود برای سهام داران 2. امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی 3. امکان رقابت بالاتر 4. تخصص گرایی بیشتر

102- پاسخ: گزینه 4 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * اقتصاد (درس 4)

بررسی عبارات نادرست:

الف) مرز امکانات تولید به ما اجازه می دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می کند، مجسم کنیم.
ب) هر نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید، نشان دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است؛ زیرا حداقل مقدار بیشتری از یک کالا می تواند تولید کند، بدون آنکه کالاهای دیگرش کاهش یافته یا حذف گردند.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۳)

الف) کل بودجه را می‌توان از دو مسیر (نقطه A یا نقطه B) محاسبه نمود.

تومان $8 \times 50,000 = 400,000$ = تمام بودجه در نقطه Aتومان $16 \times 25,000 = 400,000$ = تمام بودجه در نقطه B

توجه: همه نقاط روی قید بودجه ناظر به یک بودجه واحد می‌باشند.

ب) با توجه به نمودار، برای خرید ۸ بسته شکلات بیشتر، باید از ۴ بسته بیسکویت صرف‌نظر کرد. یعنی هزینه فرصت این تصمیم ۴ بسته بیسکویت می‌باشد.

$$\begin{array}{ccc} 6 & - & 2 \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{نقطه C} & & \text{نقطه M} \end{array} = \begin{array}{c} 4 \\ \downarrow \\ \text{بیسکویت} \\ \text{از دست‌رفته} \end{array}$$

ج) در نقطه زیر خط بودجه (در نقطه D) کل بودجه فرد صرف خرید کالا نمی‌شود و امکان پس‌انداز وجود دارد.

تومان $(2 \times 50,000) + (4 \times 25,000) = 200,000$ = هزینه در نقطه Dتومان $400,000 - 200,000 = 200,000$ = پس‌انداز

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۵)

در بازار محصولات کالا و خدمات از بنگاه‌ها روانه شده و به‌دست خانوارها می‌رسد و خانوارها در ازای آن مبلغی را می‌پردازند که درآمد بنگاه را تشکیل می‌دهد.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۶)

الف) دولت علاوه بر وظایف نظارتی، مسئول ارائه کالا و خدمات عمومی نیز هست. گزینه‌های ۱ و ۳ رد می‌شوند؛ زیرا بخش «الف» آن‌ها نادرست است؛ ولی سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشند.

ب) فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مثل نفت و گاز که درآمد حاصل از آن پایدار نیست و با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است، روش مطلوبی برای کسب درآمد توسط دولت نیست و اگر صرف هزینه‌های جاری کشور شود، موجب زیان نسل‌های آینده است، چراکه این دارایی‌ها به نسل‌های آینده هم تعلق دارد.

ج) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث است و همچنین مالیات بر درآمد اشخاص را می‌توان مهم‌ترین نوع مالیات دانست. گزینه ۲ رد می‌شود؛ زیرا بخش «ج» آن نادرست است.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۵)

الف) پرداختی خانوار همان پولی است که خانوارها جهت خرید کالا و خدمات به بنگاه‌ها پرداخت می‌کنند. در این قیمت، اگرچه ۶۳۰۰ واحد کالا عرضه می‌شود، اما خانوارها تنها به خرید ۲۹۰۰ واحد از آن تمایل نشان می‌دهند.

$$\begin{array}{l} \text{مقدار} \quad \text{قیمت} \\ 80,000 \times 2,900 = 232,000,000 \end{array} \text{ تومان}$$

ب) دریافتی بنگاه‌ها یا درآمد بنگاه‌ها همان پولی است که بنگاه‌ها از فروش کالا و خدمات خود کسب می‌کنند.

در این قیمت، اگرچه ۶۳۰۰ واحد کالا تقاضا می‌شود، اما بنگاه‌ها تنها ۳۶۰۰ واحد کالا در بازار عرضه می‌کنند و تمایل به تولید مقدار بیشتر ندارند. (به دلیل پایین بودن قیمت‌ها)

$$\begin{array}{l} \text{مقدار} \quad \text{قیمت} \\ 50,000 \times 3,600 = 180,000,000 \end{array} \text{ تومان}$$

ج) در قیمت ۷۰,۰۰۰ تومان میزان عرضه برابر ۵۷۰۰ واحد کالا و میزان تقاضا معادل ۳,۲۰۰ واحد کالا می‌باشد؛ پس مازاد عرضه در این قیمت برابر است با:

$$5700 - 3200 = 2500 \text{ واحد کالا}$$

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد/ دانش * اقتصاد (درس ۶)

الف) مالیات بر مصرف مالیاتی است که مصرف کنندگان کالاهای خاص پرداخت می کنند و اگر چه وظیفه قانونی پرداخت آن بر عهده تولید کنندگان و فروشندگان است، نهایتاً توسط مصرف کنندگان نهایی پرداخت می شود. گزینه ۴ رد می شود؛ زیرا بخش «الف» آن نادرست است ولی بخش «الف» سایر گزینه ها صحیح می باشند.

ب و ه) مالیات بر ارزش افزوده چند مرحله ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی بر حسب ارزش افزوده گرفته می شود و با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد. گزینه ۱ رد می شود؛ زیرا بخش «ب» آن نادرست است.

ج) مالیات بر نوشیدنی های غیر الکلی ماشینی از بارزترین نمونه های مالیات بر مصرف است.

د) مالیات بر درآمد اشخاص، زیر مجموعه مالیات بر درآمد است. گزینه ۲ رد می شود؛ زیرا بخش «د» آن نادرست است.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۷)

الف) با خلق مزیت های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی در داخل کشور فراهم می شود. گزینه ۴ رد می شود؛ زیرا بخش «الف» آن نادرست است ولی بخش «الف» سایر گزینه ها صحیح می باشند.

ب) اقتصاد تک محصولی اقتصادی شکننده و آسیب پذیر است؛ زیرا اقتصاد تک محصولی در مواقع بحرانی امکان تاب آوری و انعطاف پذیری مقابل تکانها، مشکلات و تحریم ها را ندارد. گزینه ۱ رد می شود؛ زیرا بخش «ب» آن نادرست است.

ج) کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی، نفت، انرژی هسته ای و انرژی های نو، صنایع نظامی و دفاعی. گزینه ۲ رد می شود؛ زیرا بخش «ج» آن نادرست است.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۶)

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

توجه: مالیات بر ارث و مالیات بر املاک جزئی از مالیات بر دارایی می باشد لذا دوباره محاسبه نمی شوند.

میلیون تومان $۷۸۰ = ۴۶۰ + ۳۲۰$ م = مالیات مستقیم

مالیات بر مصرف + عوارض خدماتی + عوارض گمرکی + مالیات بر ارزش افزوده = مالیات غیرمستقیم

توجه: عوارض خدماتی (عوارض نوسازی، عوارض خودرو، دفع پسماند و عوارض درج شده در قبوض شهرداری)

توجه: عوارض گمرکی = تعرفه های گمرکی

$$\text{میلیون تومان } ۹۱۸ = \left(\frac{1}{10} \times ۸۰ \right) + (۱۲۰ + ۲۳۰) + ۲۵۰ + ۳۱۰ = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

عوارض خدماتی

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۷)

بررسی عبارت نادرست:

الف) پیمان نفتا در سال ۱۹۹۲ بین آمریکا، کانادا و مکزیک امضا شد.